

До Преседателя на научното жури
определено със Заповед №3-196/17.06.2016 г.
на Изпълнителния директор на СБАЛО ЕАД –
гр. София

РЕЦЕНЗИЯ

от

доц. Румен Георгиев Димитров, д.м.
Катедра по акушерство и гинекология, Медицински факултет на
Медицински университет – София

на дисертационен труд на

д-р Валери Моис Меламед

на тема

**Онкогинекологични заболявания при възрастни и много
възрастни жени – честота, специфика, диагноза,
коморбидност и особености в лечението”**

Научен ръководител: проф. д-р Галина Чакалова

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”

Област на висше образование: 7 Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.1 Медицина

Научна специалност: 03.01.46 Онкология

Биографични данни

Д-р Валери Меламед е роден в гр. София. Завършил е средно образование в Националната природоматематическа гимназия „Акад. Л. Чакалов” в София. Дипломира се като лекар в МУ – София през 2004 г. Започва работа в СБАЛ по онкология като ординатор, а в последствие като научен сътрудник III ст. и асистент в клиника „Гинекология” на СБАЛО. В продължение на

три години специализира акушерство и гинекология в СБАЛАГ”Майчин дом” - София. Придобива специалност по акушерство и гинекология през 2013 г.

Дисертационен труд е представен и приет за официална защита на разширено заседание на Научния съвет на СБАЛО на 29.04.2016 г.

Рецензираната дисертация е в обем от 117 стандартни страници и е онагледена с 54 таблици, 12 графики и 1 фигура.

Тя е структурирана от кратко въведение от 2 страници, съдържание от 5 глави, книгопис и списък на публикациите както следва:

1. Литературен обзор от 28 страници
2. Цел и задачи – 1 страница
3. Материал и методи – 4 страници
 - 3.1. Клиничен материал
 - 3.2. Статистически методи
4. Резултати – 51 страници, изложени в 10 подглави
5. Обсъждане, изводи и приноси – 12 страници
6. Книгопис – 18 страници
7. Публикации – 1 страница

Литературният обзор е обстоен и е изграден върху съвременни научни източници по проблема. Той съдържа актуални данни за онкологичната заболяемост и демографските тенденции в световен мащаб и в страната. Цитирани са общо 194 източника, от които 21 на кирилица и 173 на латиница.

Целта на дисертационния труд е формулирана точно и ясно. Тя е да проучи честотата, спецификата, диагнозата, коморбидността и особеностите в лечението на онкогинекологичните заболявания при възрастни и много възрастни жени.

Забележката ми по отношение на формулирането на целта е, че в съдържанието на дисертацията не се разглежда диагнозата на

онкогинекологичните заболявания, следователно тя би следвало да отпадне.

За постигане на целта са поставени **5 задачи**, които също са формулирани ясно и конкретно.

Интерес представлява задачата да се направи сравнителен анализ между онкогинекологичната заболеваемост в национален мащаб и специфичния пациентен контингент на една от водещите наши национални клиники за оперативно лечение на онкогинекологичните заболявания, каквато е клиниката по гинекология на СБАЛО.

Материалът на дисертационния труд включва 208 пациентки: от тях 162 на възраст от 70 до 80 години и 46 над 80 години (дефинирани като много възрастни), събрани за период от над 4 години.

Контролната група е от 100 онкогинекологично болни жени на възраст до 69 години.

В дисертацията са използвани съвременни методи на медицинска статистика.

Собствените **резултати** на дисертанта са изложени в 10 подглави.

В глава 4.1 са представени данни за онкогинекологичната заболеваемост в страната и за дела на пациентките, лекувани в клиниката на СБАЛО, които съставляват 11,15% от новооткритите за страната случаи. Този анализ е илюстративен за възможностите и дейността на клиниката по гинекология на СБАЛО чрез селекционирания към нея поток от пациентки. Доказва се значимо по-висока концентрация на пациентки с карцином на вулвата и влагалището и по-висок дял на оперативно лекуваните спрямо данните за страната като цяло.

Глава 4.2 представя данни за възрастовото разпределение на болните с онкогинекологични заболявания, лекувани в клиника по гинекология на СБАЛО, съобразено и с локализацията на неопластичния процес.

Глава 4.3 доказва водещата честота на ендометриалния карцином и карцинома на вулвата при пациентките над 70 години, докато в контролната група под 70 годишна възраст преобладаващи са ендометриалният карцином и ракът на маточната шийка. Разликите в заболяемостта от рак на вулвата и на маточната шийка при жени над и под 70 години са статистически значими.

Делът на лекуваните в клиниката на СБАЛО възрастни онкоболни (над 70 години) е по-нисък от техния дял в общата онкогинекологична заболяемост за страната. Това означава, че възрастните онкоболни жени по-рядко се подходящи за хирургично лечение.

По отношение на средната възраст на заболелите, тя е най-висока при карцинома на вулвата и е най-ниска при карцинома на яйчника. Показана е тенденция на нарастване на дела на рака на вулвата и влагалището при много възрастните жени (над 80 години) при намаляване на дела на рака на яйчника.

Анализът на стадияте и хистологичните варианти на туморите, представен в глава 4.4, показва по-висока честота на напредналите стадии на онкогинекологичните заболявания във високите възрастови групи. При тях се констатира и по-висока честота на спиноцелуларните карциноми. Разгледани са подробно стадияте и хистологичните типове на туморите съобразно тяхната локализация и възрастта на пациентките.

В глава 4.5 обстойно е изложена и анализирана коморбидността при възрастните и много възрастните онкогинекологични пациентки, в това число са представени интересни данни за първична туморна множественост при тях. Тя възлиза на 12,5% и е за сметка основно на рака на млечната жлеза и колоректалния карцином. Водеща роля в коморбидността при възрастните и много възрастните онкогинекологично болни имат артериалната хипертония, белодробната патология, исхемичната болест на сърцето, наднорменото тегло и захарният диабет.

Глава 4.6 е посветена на оценката на предоперативното физическо състояние на възрастните онкогинекологични

пациентки и доказва значимо повишаване на ASA с напредването на възрастта им.

В глава 4.7 е анализирано лечението на възрастните онкогинекологично болни. При 93,3% от тях е проведено оперативно лечение и по този показател те не се различават от контролната група, където оперираните са 95%. В табл. 43 са посочени и процедури, които обаче не са лечебни. От същата таблица е видно, че при част от операциите не е било възможно да се постигне необходимата радикалност. Делът на тези случаи е 14% и е сходен с този в контролната група – 12%. Причината за това е напредналият стадий на заболяването, а не възрастта и анестезиологичният риск. Възрастта и коморбидността не са били причина за отказ от оперативно лечение.

В глава 4.8 е анализиран болничния престой при оперираните възрастни онкоболни. Той показва логична закономерност на удължаване при много възрастните, но без статистически значима разлика с останалите групи. Изненадващи за мен са данните на автора за по-дълъг среден болничен престой при пациентките с рак на ендометриума и на яйчника в сравнение с другите локализации на злокачествени генитални тумори. Възрастовият анализ на болничния престой според локализациите на туморите показва статистически значимо негово увеличение при възрастните само при злокачествените тумори на яйчника, докато при другите туморни локализации липсва статистически значима разлика.

Глава 4.9 представя възприетите в практиката на Клиниката по гинекология схеми на антибиотична и антитромботична профилактика при оперираните възрастни онкогинекологично болни. Анализирани са оперативните усложнения. Те възлизат на 7,3% срещу 8,4% в контролната група като са преобладаващо леки. Няма фатални оперативни усложнения. Данните на автора са, че възрастта не се асоциира с повече оперативни усложнения.

Глава 4.10 представя предлечебен протокол за оптимизиране на лечението на възрастни онкогинекологични пациентки.

Благодарение на адекватно консултиране и подготовка във фазата до хоспитализацията е постигнато успешно оперативно лечение при пациентки, на които такова е отказвано в други лечебни заведения. При това без усложнения и удължаване на болничния престой.

Обсъждането е общо върху всички подглави от резултатите на дисертацията.

Изводите са 10 на брой и са повече от поставените задачи. Те отговарят на броя на подглавите от собствените резултати на дисертанта. Изводите съответстват по съдържание на резултатите от статистическата обработка на включения в дисертационния труд контретен материал.

Изтъкнатите теоретични и научно-приложни приноси на дисертационния труд са реални, макар и отнасящи се за специфичен контингент от пациентки в една отделно взета лечебна структура. Те са точно формулирани и отговарят на поставените задачи.

Докторантът има 6 реални публикации в пълен текст в научни списания, от които 2 са в международно списание с импакт фактор и 4 в български научни списания. Има и три участия в национални научни форуми.

Заключение: Рецензираният дисертационен труд представлява задълбочено изследване на онкогинекологичната заболяемост при възрастни и много възрастни пациентки, лекувани в гинекологичната клиника на СБАЛЮ. Той предоставя актуални и интересни данни за възрастовата специфика на локализациите, стадия и хистологичните варианти на малигнените генитални тумори, за коморбидността и рисковете, свързани с оперативното им лечение при възрастните и много възрастните онкоболни. Включва необходимия обем клиничен материал, структуриран е и е оформен съгласно изискванията. Въз основа на това считам, че дисертационният труд притежава необходимите качества за присъждане на образователната и

научна степен „доктор” по научна специалност 03.01.46
„Онкология” на неговия автор д-р Валери Моис Меламед.

26.08.2016 г.

Рецензент:

доц. Румен Димитров